

ВІДЗНАЧУЄМО 90-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ УСВТ “ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ”

Ювілей – подія звичайно примітна й значуща. Кожночасний ювілей нормально зобов'язує оглянутись назад на пройдений шлях даної установи, організації в цьому випадку цього Січового осередку, що дожив на чужині до свого славного 90-ти Річчя. Пройдені 90 років активності УСВТ “Чорноморська Січ” стали вже надбанням історії, вони були позначені в житті цього Січового осередку численними війнятковими-важливими подіями і далекоглядними рішеннями.

Коли 21 грудня 1924 року в Ньюарку, Нью Джерзі, зібралось кільканадцять українців на нараду, були це в більшості бувші вояки славних Січових Стрільців, вони і вирішили заснувати тут Січовий осередок. В тому часі уже були активні Січові сотні в Нью Йорку і Джерзі Ситі. Основним активістом засновником Січового осередку в Ньюарку став бувший вояк Січовий Стрільць Іван Гриник. Він і був вибраний першим головою Січового осередку в Ньюарку. Першим писарем (секретарем) був вибраний Лев Муляр.

Ціль і завдання “Чорноморської Січі” в Ньюарку з'ясовано у найбільш ідейному значенні, а саме об'єднати усіх українців без різниці віровизнання та політичних переконань, ширити та поглиблювати національну свідомість серед членства Січі і по можливості цілої української громади, проводити культурно-освітню працю, плекати фізичну культуру і спорт, допомагати недужим і особливо піддержувати український народ в його боротьбі за визволення України від ворожої окупації.

В історії УСВТ “Чорноморська Січ” занотовані основніші деталі і факти діяльності цього Січового осередку, який успішно виконував постанови прийняті при його заснуванні. Існування нашого Січового осередку на протязі вказаного часу можна поділити на дві групи різних десятиріч, тобто від 1924 року до приблизно 1950 років і другу половину існування до сучасності. В перших декадах діяльність включала ентузіастичну в цих часах військову муштру і взагалі підготовку свого членства до повороту на Батьківщину з наміром причинитися до визволення України від окупантів. (І знов пригадуємо факти, чим це закінчилося у нашій історії в книзі “Січовими Шляхами”). В цих часах наш Січовий

осередок відвідало ряд визначних українських особистостей: ген. Сікевич, полк. Євген Коновалець, ген. Капустянський, сот. Клименко, д-р Д. Мишуга і ряд інших. З чужинців посол англійського парламенту Ріс Дейвіс, який виголосив в Січовому Домі доповідь на тему “Вільна й незалежна Україна як світова проблема”.

Доводиться пригадати, що багаторічна праця підготовки Січовиків до військового ремесла для Української визвольної справи не здійснилася, але з приходом II-ої світової війни пригодились 246 Січовикам з Ньюарку, які були покликані до Американської Армії і воювали на фронтах в Європі і Азії. Дев'ять з них загинули в боях, десяток повернули інвалідами. В часі тієї війни тимчасово була припинена діяльність в ділянках фізичної культури і спорту. Цю активність відновлено після повернення демобілізованих вояків по закінченні війни. Реорганізовано кошиківкову дружину, дружину круглів. Масштабна реорганізація активності настала у 1956 році після прийняття в ряди членства УСВТ “Чорноморська Січ” кілька десятків нових членів новоприбулих українців з Європи. Зорганізовано декілька нових ділянок спорту, таких як копаний м'яч, відбиванка, настільний теніс, плавання, шахів, пізніше дружину гокою, бриджа. Починаючи від 1938 року УСВТ “Чорноморська Січ” була власником гарного і величного Дому при 596-598 18 Авеню в Ньюарку. Тут були заля і кілька менших приміщень, в яких відбувалися усі Січові імпрези, тут теж відбували свої імпрези інші українські організації.

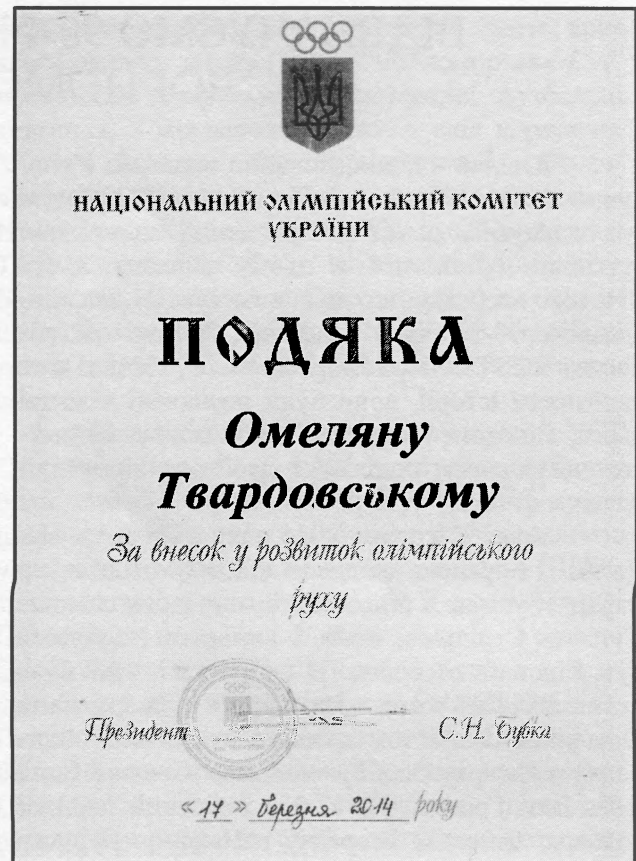
Остаточо цей Січовий осередок став справжнім і вповні спортовим. Програми вишкільних військового ремесла, ставши неактуальними, були припинені. Січовий осередок в Ньюарку згодом включився до членства в Українську Спортову Централю Америки і Канади, в якій і досі відіграє важливу роллю. Праця у фізичній культурі і спорті в Товаристві проходить круглий рік. Пляново ведеться вишкільна програма з юнацтвом, завдяки якій в дружинах “Чорноморської Січі” вповні або в переважаючій кількості виступають власні вихованці.

УСВТ “Чорноморська Січ” уже 45 років проводить літні Спортові Школи, в сучасності на Союзівці. Її ініціатором був Омелян Твардов-

ський, а співосновником тодішній голова Т-ва – Мирон Стебельський.

На протязі своєї історії цей Січовий осередок виховав ряд спортових зірок, які в різних роках були вибрані до збірних дружин Америки, окремих Ліг і УСЦАК. У відбиванці таким став Нестор Паславський, в копаному м'ячі Володимир Каздоба, Андрій Бакун, Роман Сольчаник, Мирон Гура Володимир Ткач, Маріян Хамуляк. На протязі декад дружини “Чорноморської Січі” в різних конкуренціях здобули яскраві перемоги в копаному м'ячі, відбиванці чоловічій і жіночій, гокеї, плаванні, шахах, настільному тенісі.

Січовий осередок продовжував брати участь в різних акціях для добра України в часах, коли була поневолена. З ініціативи Управи УСВТ “Чорноморська Січ” її провідними діячами була створена організація “Американці в обороні людських прав в Україні”. Головними організаторами тієї організації були: Ігор Ольшанівський, Іван Ориняк, Володимир Боднар, Божена Ольшанівська – усі Січовики. Провід УСВТ Ч.Січі був основним ініціатором значної фінансової підтримки відродження спорту в незалежній Україні. Діючий тодішній голова Т-ва і УСЦАК – Мирон Стебельський, заступник голови Т-ва і пресовий референт УСЦАК – Омелян Твардовський та фінансовий секретар УСЦАК – Олесь Напора провели збірку, яка принесла ок. 400 тисяч доларів; з них оплачено членські вкладки для 36-ти спортових Федерацій України у міжнародних Федераціях, завдяки яким українські спортовці змогли першими після розвалу СРСР вийти на міжнародну спортову арену. Оплачено теж участь в зимовій Олімпіяді в Ліллегамері, де Оксана Баюл здобула золоту медалью.

За свою успішну працю у фізичній культурі і спорті та суспільно-громадську діяльність Січовий осередок удостоївся ряд гратуляційних телеграм і листів від ряду сенаторів, конгресменів, посадників міст Ньюарку, Ірвінгтону і особливо з нагод окремих Ювілейних років від президентів Рональда Регена у 1984 р., Біла Клінтона у 1994 р. та Джорджа Буша у 2004 році.

Омелян Твардовський

СПИСОК ГОЛІВ УСВТ “ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ” ЗА МИНУЛИХ 90 РОКІВ

1. І. Гриник	9. З. Литвинський	17. Дж. Мельничук
2. Д. Чорнюк	10. С. Трошанецький	18. І. Атаманець
3. І. Лобур	11. А. Вітовський	19. М. Кормило
4. А. Баран	12. С. Гарцула	20. М. Матіяш
5. В. Фейло	13. Т. Присташ	21. Б. Підлуський
6. С. Пирожик	14. М. Корда	22. Ю. Гельбик
7. Г. Дорошенко	15. М. Литвин	23. М. Стебельський
8. М. Басараб	16. М. Мирош	24. О. Твардовський